

**DECREET
'EENMAKING VAN DE
COMMUNITEITEN'**

**VERKLARING OVER HET
CISTERCIËNZERLEVEN**

**STATUUT
'EENHEID EN PLURALISME'**

Omdat deze teksten een belangrijke rol hebben gespeeld bij de vernieuwing van de Orde leggen we ze u opnieuw voor. De begindagen van het Generaal Kapittel van de abten in 1969 waren gekenmerkt door 'een duidelijke confrontatie van verschillende gedachtenstromingen'. Toch bleek in die verscheidenheid een diepe eenheid schuil te gaan die wortelde 'in een gemeenschappelijke ervaring van dezelfde cisterciën-zerroeping en in een gemeenschappelijk geloof in de fundamentele waarden van ons monastieke leven'.¹

Vanaf dat moment was het dus ondenkbaar dat de Orde verdeeld zou raken door de verschillen die steeds minder belangrijk geacht werden. Het was dan ook in vertrouwen en wederzijds respect dat de aanwezige kapitulanten een heilzaam pluralisme hebben aanvaard over de wijze waarop dezelfde fundamentele cisterciënzerwaarden worden beleefd. Dit pluralisme rechtvaardigde zich door de

¹ De citaten komen uit de inleiding van de notulen van het GK van 1969.

uitbreiding van de Orde naar verschillende continenten en cul-turen.

Deze consensus werd uitgedrukt in een *Verklaring* die eerder de concrete levenswijze wilde beschrijven waaraan allen zich moesten conformeren², en in een *Statuut* dat meer op details inging. Dit was een belangrijke stap in de eeuwenoude geschiedenis van de Orde, bekrachtigd in de *Constituties* die door de Generale Kapittels opgesteld werden en in 1990 door de Heilige Stoel goedgekeurd.

² Deze *Verklaring* ligt in het verlengde van het werkdokument van de abdissen die het jaar tevoren in Cîteaux vergaderden. De abdissen hebben het bekrachtigd evenals het *Statuut 'Eenheid en Pluralisme'* tijdens hun eerste GK in 1971.

DECREET

'EENMAKING VAN DE COMMUNITEITEN'

Heilige Congregatie voor de Religieuzen

Prot. N. 16545/65 T.34

Rome, 27 december 1965

Het voornaamste werk van monniken is een nederig en edel dienstbetoon aan de Goddelijke Majesteit, door middel van een verborgen leven binnen de muren van een klooster, geheel toegewijd aan de goddelijke eredienst. Daarom, om monniken nog meer aan te sporen deze heilige plicht te vervullen en om vertrouwelijker als broeders met elkaar om te gaan, heeft Vader Generaal van de Orde van de Hervormde Cisterciënzers, ons - in overeenstemming met de stemmingen van het Generaal Kapittel - een verzoek voorgelegd waarin hij vraagt binnen de Orde nog slechts één klasse kloosterlingen te mogen instellen die allen monnik zijn en direct of indirect aan de viering van het Goddelijk Officie deelnemen.

Na alle aspecten en gevolgen van dit verzoek te hebben getoetst aan de geest van het Tweede Oecumenisch Vaticaans Concilie heeft de Heilige Congregatie het goedgunstig willen aanvaarden en heeft zij door de inhoud van dit *Decreet* het volgende willen bevestigen en goedkeuren:

1. Er is binnen de Orde slechts één klasse kloosterlingen. Allen zijn monnik, ontvangen dezelfde monastieke vorming en hebben dezelfde rechten en plichten. Alleen die verscheidenheid blijft

behouden die voortvloeit uit het onderscheid van de ver-schillende taken aan de monniken toegewezen, hetzij vanwege een bijzondere roeping van God, hetzij vanwege hun persoonlijke vaardigheden. Maar de abt, de prior en de novicemeester worden onder de aanwezige priesters gekozen.

2. Het bijzondere werk van het klooster is het vieren van het Goddelijk Officie, ‘een werk waar’, zoals Sint-Benedictus zegt, ‘niets boven gesteld mag worden’. (cf. Constituties van de Monniken nr. 77 en Constituties van de Monialen nr. 51) ³. Daarom moeten allen op eigen wijze, direct of indirect, aan het koorgebed deelnemen.

3. Alle koormonniken die de wijdingen hebben ontvangen (*in sacris constituti*) zullen het Goddelijk Officie integraal bidden, zelfs als zij om geldige redenen uit het koor afwezig zijn.

Monniken die geen wijdingen hebben ontvangen (niet *in sacris constituti*), maar die niettemin aan het koor zijn toegevoegd en om geldige reden uit het koor afwezig zijn, zullen dagelijks die canonieke Uren waarbij ze in het koor niet aanwezig waren, privaat bidden. (Dit is in overeenstemming met de Constitutie *De Sacra Liturgia*, nr. 95 c van Vaticanum II, en in de Instructie betreffende de uitvoering van diezelfde Constitutie, nr. 78 a). Tenzij er, naar het oordeel van de abt, een speciale reden toe is.

Monniken die niet aan het koor zijn toegevoegd en uit het koor afwezig blijven, zullen volgens de beslissing van de abt het volgende bidden:

³ Cf. Constituties, 2014, C. 19.

- a. hetzij het Goddelijk Officie;
 - b. hetzij de verkorte versie van het Goddelijk Officie, goedgekeurd door de Heilige Stoel;
 - c. hetzij het zogenaamde ‘Officie van de lekenbroeders’, volgens de Constituties. **voetnoot met verwijzing naar CST 1924, VII, 173**
4. Zij die reeds professie deden voor de klasse van lekenbroeder zijn vrij de status te behouden waarvoor zij gekozen hebben.
5. Alle bepalingen van dit *Decreet* gelden eveneens voor de monialen van de Orde, tenminste voor wat het essentiële ervan betreft en mits de nodige aanpassingen.
- Alles wat in tegenspraak is met dit *Decreet* is niet van toepassing.

Gegeven te Rome,
27 december in het jaar des Heren 1965

+ Paul Philippe, Secretaris

+ Card. Antoniutti, Prefect

VERKLARING OVER HET CISTERCIËNZERLEVEN

Generaal Kapittel van 1969

Wij, cisterciënzermonniken, verlangen oprecht de tradities die onze Vaders ons hebben overgeleverd voor onze tijd te herinterpreteren. Wij bevinden ons echter voor een verscheidenheid van stromingen die de huidige situatie van de Orde kenmerkt. Men zou soms kunnen vrezen dat sommige van deze stromingen een hindernis vormen voor de vernieuwing en de gezonde ontwikkeling van de Orde.

Toen deze moeilijkheden bij de aanvang van dit *aggiornamento*-kapittel aan het licht kwamen, voelden wij anderzijds een diepe *communio* in de beleving van de spirituele waarden die wij gemeenschappelijk hebben. Wij zijn ervan overtuigd dat het werk van dit kapittel des te meer constructief zal zijn naarmate wij waken over de groei van deze *communio* en van het wederzijds vertrouwen dat ons inspireert.

Wij willen dit doen, méér door aandacht te schenken aan al wat ons werkelijk in de Heilige Geest verenigt, dan dat we een eenheid willen opleggen door een wetgeving die de observanties tot in de kleinste details zou regelen. Elke gemeenschap kan zelf deze details regelen volgens de plaatselijke noden en in overeenstemming met de bepalingen

van het Gene-raal Kapittel, zolang de zuiver contemplatieve oriën-tatie maar behouden blijft.

Wij zijn ervan overtuigd dat de beste wetten uit het leven zelf voortvloeien en het leven interpreteren. Dit leven willen wij op de eerste plaats erkennen in de concrete ervaring van onze cisterciënzerroeping. Wij verlangen de inhoud van deze ervaring, die wij allen met elkaar delen, nader te omschrijven. Zo den-ken wij de waarden die haar inspireren het best te be-vorderen. Daarom houden wij eraan de volgende *Verklaring* betreffende onze levenswijze af te leggen:

In het voetspoor van de eerste Vaders van de Orde, zien wij in de Regel van Sint-Benedictus de concrete interpretatie van het Evangelie voor ons. Doordrongen van het besef van de goddelijke transcendentie en van Christus' heerschappij die heel de Regel doordesemt, is ons leven helemaal gericht op de ervaring van de levende God.

God roept en wij antwoorden Hem door Hem in het voetspoor van Christus werkelijk te zoeken, in nederigheid en gehoorzaamheid. Met een hart gezuiverd door zijn Woord, door nachtwaken, vasten en voortdurende bekering van leven, stellen we ons open om van de Geest de gave van het zuivere en ononderbroken gebed te ontvangen.

Dit zoeken van God bezielt heel onze dag. Die dag wordt verdeeld over het Werk Gods, de *lectio divina* en de handenarbeid. Ons cisterciënzerleven draagt het karakter van eenvoud en strengheid, en is waarlijk arm en boetvaardig 'in de vreugde van de Heilige Geest'. Door hartelijke gastvrijheid en

onthaal kan de gemeenschap de vrucht van haar contemplatie en haar werk met anderen delen.

Wij vervolgen dit zoeken naar God onder een Regel en een abt, in een gemeenschap van liefde, waar ieder verantwoordelijk is en waaraan wij ons door stabiliteit verbinden. De gemeenschap leeft in een klimaat van stilte en afzondering van de wereld die haar openheid naar God bevordert en deze uitdrukt in de beschouwing, naar het voorbeeld van Maria 'die alles bewaarde in haar hart en bij zichzelf overwoog'.

De Kerk heeft ons een zending toevertrouwd die wij doorheen heel ons leven verlangen te vervullen, 'om duidelijk te getuigen van de woning die voor ieder mens in de hemel bereid is, en om in het hart van de mensenfamilie dit verlangen levendig te houden (...) getuigenis af te leggen van Gods Majesteit en van zijn liefde en van de broederschap onder alle mensen in Christus.' (cf. *Gaudium et Spes*, nr. 38 ; *Ad Gentes*, nr. 40; Brief van Paulus VI aan de Orde, 8 december 1968).

STATUUT ‘EENHEID EN PLURALISME’

Generaal Kapittel van 1969

Normen en toepassingsvoorwaarden

Het huidige Generaal Kapittel is ervan overtuigd dat ‘de eenheid gegrondvest op de liefde, die de kracht en schoonheid van de Cisterciënzerorde was vanaf haar begin’ (Brief van Paulus VI aan de Orde), vandaag vooral het best gevoed wordt door een diep besef van onze *communio* in de beleving van de spirituele waarden die wij gemeenschappelijk hebben.

Om die reden heeft het huidige Generaal Kapittel in zijn *Verklaring over het Cisterciënzerleven* reeds de contemplatieve oriëntatie bevestigd, alsook de fundamentele observanties van onze Orde.

In dit *Statuut* worden de observanties die vandaag bijzondere aandacht vragen concreter belicht, zodat de fundamentele waarden van ons leven gewaarborgd blijven, zonder uniformiteit tot in detail op te dringen daar waar een rechtmatige verscheidenheid moet bestaan. Eveneens worden hier de voorwaarden gesteld zodat elke gemeenschap, in *communio* met de andere kloosters van de Orde en in overeenstemming met de algemene normen, haar levende ervaring van het cisterciënzerleven kan verdiepen.

Normen

1. Trouw aan het gedachtengoed van hun stichters leven cisterciënzermonniken onder een Regel en een abt, in een stabiele gemeenschap, werkelijk afgezonderd van de wereld en verenigd door de liefde van Christus.

2. De abt tracht, als spirituele vader van zijn communiteit, de wil van God te onderscheiden vooral door, in de geest van het derde hoofdstuk van de Regel, te luisteren naar zijn broeders.

3. In de dagorde zal het evenwicht bewaard worden tussen *Opus Dei*, *lectio divina* en handenarbeid, zoals de Regel van Sint-Benedictus dit vraagt.

4. Het uur van opstaan zal zo bepaald worden dat de nachtwake haar traditioneel karakter van nachtelijk gebed behoudt, wachtend op de wederkomst van de Heer.

5. De monnik die naar het voortdurend gebed streeft, zal dagelijks een vaste tijd aan gebed besteden. De abt zal hierop toezien voor de communiteit in haar geheel en voor elke individuele monnik in het bijzonder.

6. Deze toeleg op een leven van gebed zal beleefd worden in een klimaat van inkeer en stilte, waar allen verantwoordelijk voor zijn. In het bijzonder zal men de grote stilte bewaren tijdens de nacht en het stil-zwijgen in de reguliere plaatsen.

7. De afzondering van de wereld vraagt dat de monnik zelden buiten gaat en alleen om ernstige redenen. Gebruik van radio en televisie blijft uitzonderlijk. Ook in het gebruik van andere communicatiemedia zal men met onderscheiding te werk gaan.

8. Onze kloosters zullen een gulle gastvrijheid beoefenen, zonder dat deze inbreuk pleegt op het contemplatieve karakter van ons leven.

9. De voeding zal eenvoudig en sober zijn. Men behoudt de gemeenschappelijke praktijk van vasten en onthouding.

10. Men zal het habijt als karakteristiek teken van de Orde behouden. Het gebruik ervan kan van huis tot huis verschillen.

11. Het leven van de communiteit, evenals dat van iedere monnik, zal gekenmerkt zijn door eenvoud en armoede. Het zal bovendien bevorderd worden door broederlijke vermaning in de geest van het Evangelie.

Toepassingsvoorwaarden

12. Binnen de grenzen van bovenvermelde normen bepalen de kloosters van onze Orde zelf de details van hun observantie. Een effectieve raadpleging van de communiteit zal deze ervaringen omkaderen. De vormen van deze raadpleging kunnen verschillen.

13. Wat in het tweede en derde deel van de *Constituties* (uit 1924) of in de *Us* niet onder het

algemeen Recht valt, behoudt enkel een richtinggevend karakter.

14. De resultaten van de ervaringen zullen door de visitator bekeken worden, die er melding van maakt in zijn verslag voor het Generaal Kapittel.

15. De ervaringen zullen op de Regionale Vergaderingen besproken worden, zodat de gemeenschappen in hun zoeken naar vernieuwing geholpen worden.